

Lời nói đầu cho Bản báo cáo sơ bộ

Việt Nam đang trong giai đoạn tăng trưởng nhanh. Tăng trưởng diễn ra trên diện rộng và tác động đến đời sống của từng người dân cũng như đem lại sự thay đổi xã hội sâu sắc trên mọi vùng miền của đất nước. Sự tăng trưởng này không phải là sự tăng trưởng nhỏ hẹp do xuất khẩu tài nguyên thiên nhiên hay nhờ có các đặc khu kinh tế vốn chỉ làm giàu cho một số ít người như những gì thường thấy ở một số quốc gia khác. Về cơ bản, tăng trưởng kinh tế của Việt Nam đi theo những mô hình tăng trưởng trước đây của các nền kinh tế Đông Á phát triển mặc dù có rất nhiều yếu tố mới, như sự hội nhập nhanh. Việt Nam có thể sẽ tiếp tục tăng trưởng mạnh và tham gia vào nhóm những nước có mức thu nhập trung bình trong một thời gian ngắn nữa. Cùng với Trung Quốc khổng lồ, Việt Nam đã trở thành một ngôi sao sáng của khu vực Đông Á khiến cho nhiều nước thu nhập thấp khác trên thế giới phải lo ngại và ghen tỵ.

Tuy nhiên, thành công thường đi đôi với thử thách. Khi đạt được thành công, con người chắc chắn sẽ muốn thành công hơn nữa ở mức cao hơn nữa. Mặc dù những thành tựu kinh tế vĩ mô mà Việt Nam đạt được từ khi bắt đầu thời kỳ *Đổi mới* (1986) và giai đoạn mở cửa (khoảng năm 1993) là rất ấn tượng, các doanh nghiệp trong nước nhìn chung vẫn còn thiếu khả năng cạnh tranh, các chính sách và thể chế vẫn còn nhiều hạn chế so với tiêu chuẩn của các nước Đông Á khác. Từ giữa thập niên 1980 đến giữa thập niên 1990, tăng trưởng diễn ra khá ngoạn mục chủ yếu là do những tác động tích cực của tự do hóa kinh tế. Từ giữa thập niên 1990 đến nay, tăng trưởng có được là nhờ các cơ hội thương mại mới và nguồn đầu tư lớn vào Việt Nam từ các quỹ nước ngoài. Hiện nay, khi sự hội nhập diễn ra ngày càng sâu rộng hơn, Việt Nam cần chuyển dần từ sự phụ thuộc vào ngoại lực tăng trưởng sang xây dựng nội lực cho phát triển. Tăng trưởng phải xuất phát từ việc tạo ra giá trị chứ không đơn thuần là tăng thêm về số lượng. Hiện tại, Việt Nam dường như còn đang quá chú trọng và nhấn mạnh vào việc đạt được các mục tiêu kinh tế vĩ mô như tăng trưởng, đầu tư và xuất khẩu và chưa quan tâm nhiều đến việc theo đuổi những tiến bộ về chất lượng, công nghệ, giáo dục, các điều kiện sống cũng như cạnh tranh công nghiệp. Cách suy nghĩ cố hữu và việc tự bằng lòng với những gì đã đạt được một cách bị động cần phải nhường chỗ cho việc định vị một cách chiến lược và những suy nghĩ tích cực và năng động. Những yếu tố này rất cần thiết cho việc vạch ra một con đường phát triển trong tương lai, đối mặt với cạnh tranh toàn cầu và tránh được cái bẫy thu nhập trung bình.

Chiến lược phát triển kinh tế xã hội 2011-2020, hiện nay đang được Chính phủ xây dựng và sẽ là văn bản quan trọng trong việc cải tổ chính sách. Thông qua định hướng chính sách một cách sáng tạo, văn bản này cần phải tập trung phân tích những khả năng động của Việt Nam trong bối cảnh chung của khu vực và quốc tế và đề xuất những mục tiêu, và định hướng một cách khả thi và rõ ràng.

Diễn đàn Phát triển Việt Nam sẽ xuất bản một cuốn sách trong đó nêu rõ những vấn đề mấu chốt đang đặt ra cho Việt Nam trong quá trình phát triển của mình để cơ bản trở thành một nước công nghiệp hóa từ nay đến năm 2020. Mặc dù công việc vẫn đang được tiến hành, chúng tôi rất hân hạnh được chia sẻ với Quý vị một số ý tưởng ban đầu có liên quan đến tầm nhìn chính sách, chiến lược công nghiệp, sự bất bình đẳng và về lạm phát.

Chúng tôi hy vọng bản thảo này sẽ mang lại những thông tin, ý tưởng hữu ích cho các nhà hoạch định chính sách, các lãnh đạo các doanh nghiệp và các nhà nghiên cứu.

Hà Nội, tháng 3 năm 2008

Kenichi Ohno
Đồng giám đốc VDF phía Nhật Bản

